

**การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ***
**The Political Participation on Dhammathipateyya of The People in
Nearnphra Sub-District Municipality, Muang District,
Rayong Province**

พระมหา Yingyot Mahamungkol

Phramaha Yingyot Mahamungkaro

วัดหนองสนม จังหวัดระยอง

Wat Nong Sanom, Rayong Province

E-mail: YingyotYuengyong@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นการศึกษาแบบผสวนวิธี พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนภาพรวม อยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างมีความคิดเห็นภาพรวมแตกต่างกันจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ปัญหาและอุปสรรค คือ ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวการเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง ไม่ใช่เรื่องของประชาชนการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์จะเอื้อกับกลุ่มที่มีอำนาจ ควรมีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับบุคคลทุกกลุ่มเพื่อให้มีความเข้าใจในการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง; ธรรมาธิปไตย

* Received January 29, 2021; Revised March 15, 2021; Accepted March 16, 2021

Abstract

This article was to study the level of people's opinions, to compare the people's opinion and the problems, obstacles and recommendations for the people's Dhammatipateyya Political participation at Nernpra Sub-District Municipality, Rayong Province, using Mixed Methods. by overall was at the high level all aspect, Findings were the level of people's opinion on people's Dhammatipateyya Political participation, People people with different gender, age, educational level, occupations and incomes had different opinions to be different rejecting the research hypothesis. Problems and obstacles of people's Dhammatipateyya political participation were that people thought that politics was far away from them, politics was the politicians' concern, not people's business. Politics was for interest group, yielding interest for the group in power.

Keywords: Political Participation; Dhammatipateyya

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นการยอมรับว่าระบบการปกครองของประเทศนั้นเป็นการปกครองของประชาชน ฉะนั้นการที่จะทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองก็คือ รัฐบาลกระจายอำนาจในการปกครอง ไปให้ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ มีอิสระที่จะกำหนดนโยบายทางการเมืองตลอดจนเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง ปัญหาของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่มี การสนับสนุนอย่างเต็มที่ เนื่องจาก ผู้บริหารมิได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ถ้าหากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็จะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นประสบความสำเร็จ จากการพัฒนาของเทคโนโลยีไซเบอร์มีเดียทำให้การเข้าถึงข่าวสารทางด้านการเมืองทำได้สะดวกและรวดเร็ว แต่ก็นำมาซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เกิดความแตกแยกความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมือง การโจมตีกันด้วยข้อมูลข่าวสารและความเบื่อบุหน้าตัวนักการเมืองและการเลือกตั้ง ซึ่งมีสาเหตุมาจาก

เหตุการณ์ทางการเมืองในอดีตที่ผ่านมา ส่วนใหญ่คิดว่าการเมืองคือเรื่องน่าเบื่อเลือกไปก็ได้การเมืองเดิม ๆ รูปแบบเก่า ๆ ที่มุ่งเน้นเข้าไปกอบโกยผลประโยชน์โดยไม่มุ่งเน้นประโยชน์ของพี่น้องประชาชน อีกทั้งในเขตเทศบาลนครระยองมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างน้อยเพราะประชาชนส่วนใหญ่มุ่งเน้นการหาเลี้ยงชีพ (จรรยา สุภาพ, 2551)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน อันจะทำให้เกิดการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดียิ่งขึ้นส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 3,910 (เทศบาลตำบลเนินพระ, 2562) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (สุจินต์ ธรรมชาติ, 2549) ได้

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 8 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง ไม่ใช่เรื่องของประชาชน การเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์จะเอื้อกับกลุ่มที่มีอำนาจมากในสังคมเท่านั้น ประชาชนยังขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิด และการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมไปถึงการขาดผู้นำชุมชนที่มีอุดมการณ์ เสียสละและเข้มแข็ง นโยบายของรัฐบาลจึงเป็นนโยบายเพียงประชาสังคมที่ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง รัฐบาลควรมีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับบุคคลทุกกลุ่มเพื่อให้มีความเข้าใจในการมีส่วนร่วมที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควรมีการจัดประชุมชี้แจงอธิบายให้กับประชาชน โดยผู้นำของหมู่บ้านแต่ละบ้านที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด การทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นต้องอาศัยความพร้อมเพียงในการใช้อำนาจตัดสินใจเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จ การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ เป็นการร่วมรับผิดชอบต่อผลที่

จะเกิดขึ้นร่วมกัน เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น และเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล และเป็นเวทีในการตัดสินใจ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองในการทวงฝันป่าดอยสุเทพ (ป่าแห่ง) จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชน

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ มีความรู้และเข้าใจหลักการที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความเคารพสิทธิมนุษยชนกับทุกเพศทุกวัย เมื่อเขาไม่เห็นด้วยกับข้ออภิปรายของท่านในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชชาติ อิศรภักดี, (2554) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับความคิดประชาธิปไตย : กรณีศึกษาพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) มีส่วนร่วมทางการเมืองด้านความสนใจข่าวสารทางการเมือง และมีความคิดประชาธิปไตยอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่เดียวกันมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและการเป็นผู้นำทางการเมืองในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมือง

ประชาชนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแบบธรรมาธิปไตยของผู้ปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายได้ว่า พบว่า แตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำแบบธรรมาธิปไตยของผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิสานต์ ทรัพย์สิริโสภา (2554) ได้เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : กรณีศึกษาการจัดการมูลฝอยเทศบาลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัด

หนองคาย” จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 328 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอยในระดับปานกลาง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ อาชีพ สถานภาพทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอย ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ การรับรู้ข่าวสาร ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอย และการจัดการมูลฝอย

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์จริง

**การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบ
ประชาธิปไตย**

1. อึดตาอึดใจ มีหลักการไม่เลื่อนลอยไหลไปตามกระแสออกไปเลือกตั้งคนที่ชอบและคนที่ใช้
2. โลกาอึดใจ ความถูกต้องดีงามและเหตุผลหลักเสียงข้างมากเป็นใหญ่
3. อึดใจอึดใจ รักธรรม รักความจริง ความถูกต้องดีงาม เสียงข้างมากต้องเคารพเสียงส่วนน้อย

ภาพที่ 1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ระบอบการเมืองหนึ่งที่ว่ารัฐบาลต้องตอบสนองความชอบของประชาชน ที่ถือว่าความเท่าเทียมของการเมืองเป็นสิ่งสำคัญของประชาธิปไตย ประชาชนต้องมีโอกาสในการกำหนดความพอใจของเขา นั่นคือต้องประกันว่าประชาชนมีเสรีภาพที่จะรวมตัวกัน มีเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งสิทธิในการลงคะแนน มีแหล่งทางเลือกของข้อมูล มีเสรีภาพ มีการเลือกตั้งที่ยุติธรรม ผู้นำทางการเมืองมีสิทธิในการแข่งขันเพื่อการเลือกตั้ง และสถาบันในการดำเนินการตามนโยบายที่มาจาก การเลือกตั้งและการแสดงออกของประชาชน ดังนั้น ในความคิดของ Dahl ประชาธิปไตยเป็นเครื่องมือเพื่อการมีอิสรภาพซึ่งมีหลายมิติ เสรีภาพของประชาชน และเสรีภาพของการเมืองเป็นเสรีภาพในการแสดงออกประชาสัมพันธ์ทางสื่อรวมตัวเป็นกลุ่ม เมื่อแน่ใจว่ามีการแข่งขันและมีการมีส่วนร่วมที่ตรงไปตรงมา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1) มีนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองในการทวงฝันป่าดอยสุเทพ
- 1.2) ส่งเสริมให้ประชาชนรับทราบสิทธิและหน้าที่รวมถึงอำนาจของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

2. ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

- 2.1) จัดทำโครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของประชาชนในด้านสิทธิหน้าที่รวมถึงอำนาจของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 2.2) ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- 2.3) มีโครงการส่งเสริมให้กับบุคลากรยึดหลักคุณธรรม ความสุจริต มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ มีการอบรมให้ความรู้

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1) ควรศึกษาการส่งเสริม หรือเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจโดยมุ่งให้ประชาชนแสดงบทบาท ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อที่จะช่วยพัฒนาการเมืองไทย

- 3.2) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบแนวคิดในการอนุรักษ์อย่างมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมืองของภาคพลเมือง
- 3.3) ควรมีการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จรูญ สุภาพ. (2551). *กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง: การเลือกตั้งในการเมืองปกครองไทย*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุจินต์ ธรรมชาติ. (2549). *การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีลัด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- นุชาวดี อิศรภักดี. (2555). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับความคิดประชาธิปไตย : กรณีศึกษาพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สิทธิสานต์ ทรัพย์ศิริโสภา. (2544). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : กรณีศึกษาการจัดการมูลฝอยเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภوتاบ่อ จังหวัดหนองคาย (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต)* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.